

ZAŁĄCZNIK 04.1. PODSUMOWANIE Z PROCESU PARTYCYPACJI PRÍLOHA 04.1. ZHRNUTIE PROCESU ÚČASTI

Tytuł projektu:

Názov projektu:

„Rozwój etnodizajnu poprzez prezentację sztuk artystycznych i tradycyjnego rzemiosła z obszaru polsko-słowackiego pogranicza.“

„Rozvoj etnodizajnu prostredníctvom prezentácie umenia a tradičných remesiel z poľsko-slovenského pohraničia“.

Partner wiodący projektu (PW):

Vedúci partner projektu (VP):

Gmina Sanok

Obec Sanok

Partnerzy projektu (PP):

Wieś Sacurov

Obec Sačurov

I. INTERNETOWA PREZENTACJA PROJEKTU I KONSULTACJE ON-LINE:

1. Czas trwania konsultacji on-line:

a) od 11.09. do 25.09.2023 roku

2. Zakres konsultacji on-line:

- a) uwagi;
- b) pytania;
- c) sugestie.

II. INNE DODATKOWE FORMY PARTYCYPACJI (należy wypełnić, jeśli zostały przeprowadzone):

1. Forma i czas trwania:

a) od 11.09. do 25.09.2023 roku w formie ankiet, rozmów telefonicznych lub osobiście.

2. Zakres dodatkowych form partycypacji:

- a) uwagi;
- b) pytania;
- c) sugestie.

III. Zestawienie zgłoszonych uwag/pytań/sugestii do projektu wraz z odpowiedziami:

Lp.	Podmiot/osoba zgłaszająca uwagę/pytanie/sugestię (nazwa instytucji/społeczność lokalna) Subjekt/osoba predkladajúca komentár/otázku/návrh (názov inštitúcie/miestnej komunity)	Treść zgłoszonej uwagi/pytania/sugestii Obsah predloženej pripomienky/otázky/návrhu	Stanowisko PW/PP na zgłoszoną uwagę/pytanie/sugestię wraz z uzasadnieniem Stanovisko PW/PP k predloženej pripomienke/otázke/návrhu u spolu s odôvodnením
I. 2 a)	Czy istnieje aktualna oferta turystyczna w regionie przygranicznym? Jak jest postrzegana i czy warto ją rozwijać? Existuje súčasná ponuka cestovného ruchu v prihraničnom regióne? Ako je vnímaná a je potrebné ju rozvíjať?		
1.	<p>Peter Barát, burmistrz Sačurova</p> <p>Mgr. Katarína Baňasová (liderka zespołu folklorystyczno-śpiewniczego Olšava)</p> <p>Katarína Kulíková (liderka grupy śpiewaczej Sačurovská Nevesty).</p> <p>Peter Barát starosta obce Sačurov</p> <p>Mgr. Katarína Baňasová (vedúca folklórnej a speváckej skupiny Olšava)</p> <p>Katarína Kulíková (vedúca speváckej skupiny Sačurovské Nevesty)</p>	<p>Miasta i gminy należące do regionu Vranov są członkami Związku Miast i Gmin regionu Vranov, którego głównym celem jest obrona praw i interesów miast i gmin, aktywne wpływanie na rozwój ich funkcji samorządowych. Stowarzyszenie organizuje i prowadzi spotkania oraz seminaria zawodowe przedstawicieli samorządów miast i gmin dotyczące zagadnień wymiany doświadczeń, wykorzystania kompetencji oraz</p>	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>

		<p>rozwiązań służących realizacji celów rozwojowych miast i gmin. Folklor Zemplina i Szarysza z jego porywającymi pieśniami i tańcami cieszy się powszechną popularnością, gwarancją jego zachowania w przyszłości jest jego popularność wśród młodych ludzi, którzy z wielkim sukcesem rozpowszechnili go na całym świecie. Rozwój turystyki w regionie przygranicznym odbywa się w analiza turystyki w regionie samorządowym Preszowskim i gminie Sačurov w PHSR. Do najważniejszych środków należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie liczby turystów poprzez tworzenie bardziej atrakcyjnego otoczenia i świadczenie konkurencyjnych usług w branży turystycznej - Zwiększenie liczby noclegów turystów w regionie przygranicznym - Podnoszenie świadomości na temat możliwości turystycznych w 	
--	--	---	--

		<p>regionie przygranicznym - Zwiększanie świadomości poprzez nowoczesne technologie informacyjne (aplikacje mobilne)</p> <p>Mestá a obce patriace do regiónu Vranov sú členmi Združenia miest a obcí regiónu Vranov, ktorého hlavným cieľom je obhajovať práva a záujmy miest a obcí, aktívne ovplyvňovať rozvoj ich funkcií samosprávy. Združenie organizuje a vedie stretnutia a odborné semináre predstaviteľov samospráv miest a obcí o výmene skúseností, využívaní kompetencií a riešení na dosiahnutie rozvojových cieľov miest a obcí. Folklor Zemplína a Šariša s podmanivými piesňami a tancami je všeobecne obľúbený, zárukou jeho zachovania do budúcnosti je jeho obľúbenosť medzi mladými ľuďmi, ktorí ho s veľkým úspechom rozšírili do celého sveta. Rozvoj</p>	
--	--	---	--

		<p>cestovného ruchu v prihraničnom regióne je realizovaný v analýze cestovného ruchu v Prešovskom samosprávnom kraji a obci Sačurov v PHSR. Medzi najdôležitejšie opatrenia patrí: - zvýšenie počtu turistov vytvorením atraktívnejšieho prostredia a poskytovaním konkurencieschopných služieb v cestovnom ruchu - zvýšenie počtu prenocovaní turistov v prihraničnom regióne - zvýšenie povedomia o možnostiach cestovného ruchu v prihraničnom regióne - zvýšenie povedomia o možnostiach cestovného ruchu v prihraničnom regióne. informovanosť prostredníctvom moderných informačných technológií (mobilné aplikácie)</p>	
I. 2 b)	<p>Czy dziedzictwo kulturowe pogranicza może być jednym z filarów rozwoju wspólnej polsko-słowackiej oferty turystycznej?</p> <p>Môže byť kultúrne dedičstvo pohraničia jedným z pilierov rozvoja spoločnej poľsko-slovenskej turistickej ponuky?</p>		
1.	Peter Barát, burmistrz Sačurova	Ze względu na podobne warunki	Uwzględniono w projekcie.

	<p>Mgr. Katarína Baňasová (liderka zespołu folklorystyczno-śpiewniczego Olšava)</p> <p>Katarína Kulíková (liderka grupy śpiewaczej Sačurovská Nevesty).</p> <p>Peter Barát starosta obce Sačurov</p> <p>Mgr. Katarína Baňasová (vedúca folklórnej a speváckej skupiny Olšava)</p> <p>Katarína Kulíková (vedúca speváckej skupiny Sačurovské Nevesty)</p>	<p>kulturowe w regionie przygranicznym istnieje duży potencjał rozwoju wspólnej polsko-słowackiej oferty turystycznej. W chwili obecnej dostępne są wysokiej jakości ścieżki rowerowe, które zwiększają liczbę osób odwiedzających obszar przygraniczny, tworzą przestrzeń na dłuższe noclegi – turyści przebywający w regionie i , a następnie możliwość poznania dziedzictwa kulturowego danego regionu.</p> <p>Vzhľadom na podobné kultúrne podmienky v prihraničnom regióne existuje veľký potenciál pre rozvoj spoločnej poľsko-slovenskej turistickej ponuky. V súčasnosti sú dostupné kvalitné cyklotrasy, ktoré zvyšujú návštevnosť prihraničnej oblasti, vytvárajú priestor na dlhšie prenocovanie – turistov ubytovaných v regióne a následne možnosť spoznať kultúrne dedičstvo daného regiónu.</p>	<p>Zahrnuté v projekte.</p>
--	---	--	-----------------------------

I. 2 c)	<p>Jakie działania mogłyby przyczynić się do upowszechnienia zasobów wspólnego dziedzictwa kulturowego w ramach polsko-słowackiej oferty turystycznej pogranicza?</p> <p>Aké aktivity by mohli prispieť k šíreniu spoločných zdrojov kultúrneho dedičstva ako súčasti poľsko-slovenskej turistickej ponuky pohraničia?</p>		
1.	<p>Peter Barát, burmistrz Sačurova</p> <p>Mgr. Katarína Baňasová (liderka zespołu folklorystyczno-śpiewniczego Olšava)</p> <p>Katarína Kulíková (liderka grupy śpiewaczej Sačurovská Nevesty).</p> <p>Peter Barát starosta obce Sačurov</p> <p>Mgr. Katarína Baňasová (vedúca folklórnej a speváckej skupiny Olšava)</p> <p>Katarína Kulíková (vedúca speváckej skupiny Sačurovské Nevesty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie różnych wspólnych jarmarków tradycyjnych, - Organizowanie wspólnych pielgrzymek (zwiedzanie różnych obiektów sakralnych) - Organizowanie wspólnych festiwali folklorystycznych - Organizacja wspólnych wydarzeń kulturalnych i sportowych - Organizovanie rôznych spoločných tradičných jarmokov, - Organizovanie spoločných pútí (návšteva rôznych cirkevných objektov) - Organizovanie spoločných folklórnych festivalov - Organizovanie spoločných kultúrnych a športových podujatí 	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>
I. 2 d)	<p>Jak tworzyć i promować polsko-słowacką ofertę turystyczną i kulturalną obszaru pogranicza?</p> <p>Ako uviesť na trh poľsko-slovenskú turistickú a vytvoriť kultúrnu ponuku pohraničia?</p>		

1.	<p>Peter Barát, burmistrz Sačurova</p> <p>Mgr. Katarína Baňasová (liderka zespołu folklorystyczno-śpiewniczego Olšava)</p> <p>Katarína Kulíková (liderka grupy śpiewaczej Sačurovská Nevesty).</p> <p>Peter Barát starosta obce Sačurov</p> <p>Mgr. Katarína Baňasová (vedúca folklórnej a speváckej skupiny Olšava)</p> <p>Katarína Kulíková (vedúca speváckej skupiny Sačurovské Nevesty)</p>	<p>Wzajemna promocja tradycyjnych wyrobów rzemieślniczych na rynku. Udostępnienie stałej ekspozycji wyrobów tradycyjnych (koszycarstwo, ceramika, biżuteria, blacharstwo i inne), strojów tradycyjnych zainteresowanych partnerów.</p> <p>Vzájomná propagácia tradičných remesiel na trhu. Poskytovanie stálej expozície tradičných výrobkov (košíkárstvo, keramika, bižutéria, drotárstvo a iné) a krojov pre zainteresovaných partnerov.</p>	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>
I. 2 e)	<p>Czy gmina Sanok ma potencjał kulturalno-turystyczny, umożliwiający dalszy rozwój w zakresie turystyki? Czy wprowadza nowe elementy podnoszące jej atrakcyjność, przyciągające turystów?</p> <p>Má obec Sanok kultúrny a turistický potenciál, umožňujúci ďalší rozvoj v oblasti cestovného ruchu? Zavádza nové prvky, ktoré zvyšujú jeho atraktivitu a priťahujú turistov?</p>		
1.	<p>Wojciech Węgrzyn</p> <p>Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK)</p> <p>Oddział „Ziemia Sanocka” w Sanoku</p> <p>Wojciech Węgrzyn</p> <p>Pobočka Polskiej turistickej a poznávacej</p>	<p>Gmina charakteryzuje się wysokim potencjałem kulturalno-turystycznym. W ostatnim czasie Gmina wprowadza nowy produkt turystyczny jakim jest Regionalne</p>	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>

	spoločnosti (PTTK) "Ziemia Sanocka" v Sanoku	<p>Centrum Kultury i Tradycji w Strachocinie, a także rozwija dziedzictwo przemysłowe w zakresie wydobycia ropy naftowej i gazu, a także soli.</p> <p>Obec sa vyznačuje vysokým kultúrnym a turistickým potenciálom. V poslednom období obec zavádza nový turistický produkt Regionálne centrum kultúry a tradície v Strachocíne a rozvíja aj svoje priemyselné dedičstvo v oblasti ťažby ropy a plynu, ako aj soli.</p>	
2.	<p>Piotr Kutiak - Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych "Karpaty"</p> <p>Piotr Kutiak - Združenie turistických sprievodcov "Karpaty"</p>	<p>Gmina Sanok ma potencjał kulturalno turystyczny który umożliwi jej dalszy rozwój. Umożliwiają ją zapoznanie się zarówno mieszkańcom i turystom z ofertą gminy publikując materiały zarówno drukowane jak i w formie elektronicznej dostępne dla każdego zainteresowanego.</p> <p>Obec Sanok má kultúrny a turistický potenciál, ktorý</p>	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>

		umožňuje jej ďalší rozvoj. Obyvateľom aj turistom umožňujú zoznámiť sa s ponukou obce vydávaním materiálov v tlačenej aj elektronickej podobe, ktoré sú dostupné všetkým záujemcom.	
I. 2 f)	<p>Jakie elementy dziedzictwa kulturowego gminy mogą mieć wpływ na dalszy rozwój turystyki? Jak je upowszechniać? Jak podnosić komercjalizację?</p> <p>Aké prvky kultúrneho dedičstva obce môžu ovplyvniť ďalší rozvoj cestovného ruchu? Ako ich šíriť? Ako zvýšiť komercializáciu?</p>		
1.	<p>Wojciech Węgrzyn Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) Oddział „Ziemia Sanocka” w Sanoku Wojciech Węgrzyn Pobočka Polskiej turystycznej a poznawczej społeczności (PTTK) "Ziemia Sanocka" w Sanoku</p>	<p>Przede wszystkim dziedzictwo kulturowe, przemysłowe oraz przyrodnicze. To dziedziny wiodące, których wykorzystanie powinno być priorytetem dla gminy Sanok. Komercjalizacja produktu powinna opierać się o reklamę i skuteczne działania promocyjne przyciągające większą liczbę odbiorców, np.: zniżkowe bilety, pakietowanie usług itp.</p> <p>V prvom rade kultúrne, priemyselné a prírodné dedičstvo. Ide o popredné územia, ktorých využitie by malo byť pre obec Sanok prioritou. Komercializácia</p>	<p>Uwzględniono w projekcie. Zahrnuté v projekte.</p>

		<p>produktu by mala byť založená na reklame a účinných propagačných aktivitách, ktoré prilákajú väčší počet príjemcov, napr.: zľavnené vstupenky, balíčky služieb a pod.</p>	
2.	<p>Piotr Kutiak - Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych "Karpaty" Piotr Kutiak - Združenie turistických sprievodcov "Karpaty"</p>	<p>Elementami ktoré môžu mať vplyv na ďalší rozvoj i turistiky v gminie Sanok są zasoby zabytkowych unikatowych świątyń w tym najstarszego zioła w regionie jakim jest kościół w mrzygłodzie oraz rynek Galicyjski. Zasługują także zabytkowe w świątynie obrządku wschodniego. Na uwagę Zasługują także zawody i Rzemiosła które kiedyś były uprawiane na terenie gminy Sanok.</p> <p>Prvky, ktoré môžu ovplyvniť ďalší rozvoj a cestovný ruch v obci Sanok, sú zdroje historických, jedinečných chrámov, vrátane najstaršej byliny v regióne, ktorou je kostol v Mrzygłóde a haličský</p>	<p>Uwzględniono w projekcie. Załączony w projekcie.</p>

		trh. Za návštevu stoja aj historické chrámy východného obradu. Pozornosť si zaslúžia aj profesie a remeslá, ktoré sa kedysi v obci Sanok vykonávali.	
1. 2 g)	<p>Czy ludowe rzemiosła i sztuki artystyczne mogą stanowić ważną część oferty turystycznej regionu polsko-słowackiego pogranicza? Czy mogą być jej silną stroną?</p> <p>Môžu ľudové remeslá a umelecké umenie tvoriť dôležitú súčasť turistickej ponuky poľsko-slovenského pohraničia? Mohli by byť jej silnou stránkou?</p>		
1.	<p>Wojciech Węgrzyn Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) Oddział „Ziemia Sanocka” w Sanoku</p> <p>Wojciech Węgrzyn Pobočka Polskiej turistickej a poznávacej spoločnosti (PTTK) "Ziemia Sanocka" v Sanoku</p>	<p>Zdecydowanie tak. Jest to ważna część wspólnej historii, która zająbia się ponad granicami.</p> <p>Určite áno. Je to dôležitá súčasť spoločnej histórie, ktorá sa prelína cez hranice.</p>	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>
2.	<p>Piotr Kutiak - Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych "Karpaty"</p> <p>Piotr Kutiak - Združenie turistických sprievodcov "Karpaty"</p>	<p>Region polsko-słowackiego pogranicza na obszarze wspólnego grzbietu Karpat to idealne miejsce do obupólnej współpracy i wymiany doświadczeń.</p> <p>Región poľsko-slovenského pohraničia na spoločnom hrebieni Karpát je ideálnym</p>	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>

		miestom pre vzájomnú spoluprácu a výmenu skúseností.	
I. 2 h)	<p>Jakie wspólne działania polsko-słowackie miałyby wpływ na rozwój branży turystycznej w tej części regionu transgranicznego?</p> <p>Aké spoločné poľsko-slovenské aktivity by ovplyvnili rozvoj cestovného ruchu v tejto časti cezhraničného regiónu?</p>		
1.	<p>Wojciech Węgrzyn Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) Oddział „Ziemia Sanocka” w Sanoku</p> <p>Wojciech Węgrzyn Pobočka Polskiej turystycznej a poznawczej społeczności (PTTK) "Ziemia Sanocka" v Sanoku</p>	<p>Tworzenie wspólnych produktów turystycznych opartych na zasadach komplementarności, a nie konkurencji.</p> <p>Vytváranie spoločných produktov cestovného ruchu na základe princípov komplementarity, nie konkurencie.</p>	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>
2.	<p>Piotr Kutiak - Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych "Karpaty"</p> <p>Piotr Kutiak - Združenie turistických sprievodcov "Karpaty"</p>	<p>Na terenie gminy Sanok na uwagę zasługują dawne/ginące rzemiosła które były wtopione w krajobraz danej miejscowości. np w Mezygłodzie popularny były takie zawody jak łyżkarz czy garncarz. Z Płowiec i sąsiednich wsi pochodzili pracownicy kopalni naftowych oraz odtwarzane tych ginących zawodów podczas gminnych imprez.</p>	<p>Uwzględniono w projekcie.</p> <p>Zahrnuté v projekte.</p>

		<p>V obci Sanok sú pozoruhodné staré/zanikajúce remeslá, ktoré boli zakomponované do krajiny daného mesta. napríklad v Mezygłóde boli oblúbené profesie ako lyžičiar a hrnčiar. Pracovníci naftových baní pochádzali z Płowca a susedných dedín a tieto miznúce profesie sa obnovovali počas obecných podujatí.</p>	
--	--	---	--

W badaniu ankietowym „Rozwój etnodizajnu poprzez prezentację sztuk artystycznych i tradycyjnego rzemiosła z obszaru polsko-słowackiego pogranicza” wzięło udział 50 osób, (z czego 33 stanowiły kobiety, czyli 66% badanych). Najwięcej badanych osób miało wykształcenie wyższe (22 odpowiedzi, czyli 44% badanych), było w wieku 27-45 lat (16 odpowiedzi, czyli 32% badanych) i w wieku 46-64 lat (16 odpowiedzi, czyli 32% badanych, oraz byli osobami zatrudnionymi (30 odpowiedzi, czyli 60% badanych).

Na pierwsze pytanie brzmiące: „Czy dziedzictwo kulturowe pogranicza powinno stanowić jeden z filarów rozwoju wspólnej polsko-słowackiej oferty turystycznej?” najczęściej odpowiadano następująco: „zdecydowanie tak, ze względu na potencjał i wyjątkowość dóbr dziedzictwa kulturowego i tradycji” (35 odpowiedzi, czyli 70% badanych).

W drugim pytaniu dotyczącym czego wymaga aktualna oferta turystyczna regionu pogranicza najczęściej osób udzieliło odpowiedzi dotyczących wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych (23 odpowiedzi, czyli 46% badanych) oraz wskazania charakterystycznych wyróżników dla terenu w zakresie kultury i lokalnej tradycji (19 odpowiedzi, czyli 38% badanych). Można stwierdzić, że tożsamość kultura jest istotna i bardzo ważna dla lokalnych mieszkańców.

Z kolei na pytanie dotyczące zgody się ze stwierdzeniem, że upowszechnienie ludowego rzemiosła i sztuk artystycznych może stanowić część oferty turystycznej

regionu polsko-słowackiego pogranicza najwięcej ankietowanych (37 odpowiedzi, czyli 74% badanych) wskazało odpowiedź: „zdecydowanie tak, jest ważnym elementem dla osób utożsamiających się z tym regionem”.

W ostatnim pytaniu brzmiącym: „Jak promować i komercjalizować ofertę turystyczno-kulturową polsko-słowackiego pogranicza?” najwięcej ankietowanych (30 odpowiedzi, czyli 60% badanych) wskazało na odpowiedź: „rozwijać infrastrukturę towarzyszącą – sportową, rekreacyjną, kulturalną i gastronomiczną w okolicy”. Kolejno wskazywano na zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych, podnieść ich poziom i atrakcyjność (19 odpowiedzi, czyli 38% badanych) oraz przyciągać różne grupy odbiorców dopasowanymi i atrakcyjnymi działaniami (11 odpowiedzi, czyli 22% badanych).

Na podstawie badania ankietowego można stwierdzić, że mieszkańcy Gminy Sanok wskazują na potrzebny rozwój regionu poprzez organizację imprez i wydarzeń cyklicznych, sportowych i kulturalnych oraz zachęcać odbiorców w każdym wieku do organizowanych wydarzeń. Dzięki temu istnieje szansa na zwiększenie zainteresowania regionem lokalnych i sąsiednich mieszkańców, jak i turystów. Kultura ludowa odgrywa znaczącą rolę dla mieszkańców wskazanego pogranicza, dążą do jej zachowania i pielęgnowania.

Taką samą ankietę wypełniali także mieszkańcy wsi Sačurova. W badaniu wzięło udział 136 mieszkańców, (z czego kobiet było 86, stanowiły więc 63% wszystkich badanych osób). Najwięcej badanych osób miało wykształcenie średnie (94 odpowiedzi, czyli 69% badanych), było w wieku 46-64 lat (76 odpowiedzi, czyli 56% badanych) oraz byli osobami zatrudnionymi (36 odpowiedzi, czyli 26% badanych).

Na pierwsze pytanie najwięcej ankietowanych (98 odpowiedzi, czyli 72% badanych) wskazało odpowiedź: „z pewnością tak, biorąc pod uwagę potencjał i wyjątkowość dóbr oraz tradycje dziedzictwa kulturowego”, kolejno: „raczej tak, bo to właśnie odróżnia ten obszar od innych regionów Europy Środkowej” (32 odpowiedzi, czyli 24% badanych) oraz: „prawdopodobnie nie, biorąc pod uwagę większy potencjał regionu dla rozwoju aktywnej turystyki i rekreacji” (6 odpowiedzi, czyli 4% badanych).

W drugim pytaniu najwięcej odpowiedzi uzyskała odpowiedź: „nowych kierunków rozwoju” (69 odpowiedzi, czyli 51% badanych) oraz „rozwój tylko najważniejszych i najbardziej znanych ośrodków turystycznych” (32 odpowiedzi, czyli 24% badanych) i „wykorzystanie nowych, nowoczesnych technologii cyfrowych” (23 odpowiedzi, czyli 17% badanych).

Na trzecie pytanie najczęstszymi odpowiedziami były: „pewnie tak, ale wymaga to coraz bardziej urozmaiconej promocji” (74 odpowiedzi, czyli 54% badanych) oraz: „z

pewnością Tak, jest ważnym elementem dla osób identyfikujących się z tym regionem” (52 odpowiedzi, czyli 38% badanych).

W ostatnim badaniu najwięcej osób wskazało na: „zwiększyć poziom współpracy z instytucjami i firmami lokalnymi i zagranicznymi” oraz „rozwijać infrastruktura towarzysząca - Sporty, rekreacyjne, kulturalny i gastronomiczny obszar” (po 54 odpowiedzi, czyli 40% badanych). Kolejnymi wyborami były odpowiedzi: organizować wydarzenia ze szczególnym uwzględnieniem turystów zagranicznych (36 odpowiedzi, czyli 27% badanych) „od wprowadzenia rabatu w regionie i na obszarze przygranicznym Polski” (28 odpowiedzi, czyli 21% badanych) a także: „przyciągnąć różne grupy obywateli dostosowanymi i atrakcyjnymi zajęciami” (18 odpowiedzi, czyli 13% badanych).

Na podstawie przeprowadzonej ankiety można stwierdzić, że należy zwiększyć możliwości wykorzystania amfiteatru, znaleźć i zrekonstruować takie obiekty we wsi, które prezentowałyby tradycyjne środowisko kulturowe wsi, umieścić we wsi tradycyjne domy ludowe Horné Šariš, Dolné Šariš, Horné Zemplín, Dolné Zemplín (miniatury mieszkań) oraz utworzyć muzeum na wolnym powietrzu.

Do prieskumu „Rozvoj etnodesignu prostredníctvom prezentácie umeleckého umenia a tradičných remesiel z poľsko-slovenského pohraničia” sa zapojilo 50 ľudí (z toho 33 žien, t. j. 66 % respondentov). Väčšina opýtaných má vysokoškolské vzdelanie (22 odpovedí, t. j. 44 % opýtaných), vo veku 27 – 45 rokov (16 odpovedí, t. j. 32 % opýtaných) a 46 – 64 rokov (16 odpovedí, t. j. 32 % opýtaných). respondentov, a boli zamestnaní (30 odpovedí, t. j. 60 % respondentov).

Na prvú otázku: "Má byť kultúrne dedičstvo pohraničia jedným z pilierov rozvoja spoločnej poľsko-slovenskej turistickej ponuky?" najčastejšou odpoveďou bolo: „určite áno, vzhľadom na potenciál a jedinečnosť tovaru a tradícií kultúrneho dedičstva” (35 odpovedí, t. j. 70 % opýtaných).

V druhej otázke, čo si vyžaduje súčasná turistická ponuka prihraničného regiónu, najviac ľudí odpovedalo na využívanie moderných digitálnych technológií (23 odpovedí, t. j. 46 % opýtaných) a označenie charakteristických črt územia z hľadiska kultúry. a miestna tradícia (19 odpovedí, t.j. 38 % opýtaných). Dá sa konštatovať, že kultúrna identita je pre miestnych obyvateľov dôležitá a veľmi dôležitá.

Na druhej strane na otázku, či súhlasí s tvrdením, že popularizácia ľudových remesiel a umeleckého umenia môže byť súčasťou turistickej ponuky poľsko-slovenského

pohraničia, väčšina respondentov (37 odpovedí, t. j. 74 % opýtaných) uviedla odpoveď: "určite áno, je to dôležitý prvok pre ľudí, ktorí sa identifikujú s týmto regiónom."

V poslednej otázke: "Ako propagovať a komercializovať turistickú a kultúrnu ponuku poľsko-slovenského pohraničia?" najviac respondentov (30 odpovedí, t.j. 60 % opýtaných) označilo odpoveď: „rozvíjať sprievodnú infraštruktúru – športovú, rekreačnú, kultúrnu a gastronomickú v okolí“. Ďalej bolo indikované zvýšenie počtu kultúrnych podujatí, zlepšenie ich úrovne a atraktivity (19 odpovedí, t. j. 38 % respondentov) a prilákanie rôznych skupín recipientov na mieru šitými a atraktívnymi aktivitami (11 odpovedí, t. j. 22 % respondentov).

Na základe prieskumu možno konštatovať, že obyvatelia Gminy Sanok organizáciou cyklických, športových a kultúrnych podujatí naznačujú potrebný rozvoj regiónu a podnecujú prijímateľov všetkých vekových kategórií k účasti na organizovaných podujatiach. Vďaka tomu je šanca zvýšiť záujem miestnych a susedných obyvateľov, ako aj turistov o región. Ľudová kultúra zohráva pre obyvateľov naznačeného pohraničia významnú úlohu a snažia sa o jej zachovanie a zveľaďovanie.

Rovnaký dotazník vyplnili aj obyvatelia obce Sačurova. Štúdie sa zúčastnilo 136 obyvateľov (z toho 86 žien, t. j. 63 % všetkých opýtaných). Najviac respondentov malo stredoškolské vzdelanie (94 odpovedí, t. j. 69 % opýtaných), bolo vo veku 46-64 rokov (76 odpovedí, t. j. 56 % opýtaných) a boli zamestnaní (36 odpovedí, t. j. 26 % opýtaných).

Na prvú otázku väčšina respondentov (98 odpovedí, t. j. 72 % opýtaných) označila odpoveď: „určite áno, vzhľadom na potenciál a jedinečnosť statkov a tradícií kultúrneho dedičstva“, potom: „asi áno, pretože je to, čo odlišuje túto oblasť od ostatných regiónov strednej Európy“ (32 odpovedí, t. j. 24 % opýtaných) a: „asi nie, vzhľadom na väčší potenciál regiónu pre rozvoj aktívneho cestovného ruchu a rekreácie“ (6 odpovedí, t. j. 4 % respondentov).

V druhej otázke bola najviac odpovedí odpoveď: „nové smery rozvoja“ (69 odpovedí, t. j. 51 % opýtaných) a „rozvoj len najvýznamnejších a najznámejších centier cestovného ruchu“ (32 odpovedí, t.j. 24 % opýtaných) a „využívanie nových, moderných digitálnych technológií“ (23 odpovedí, t. j. 17 % opýtaných).

Na tretiu otázku boli najčastejšie odpovede: „asi áno, ale vyžaduje si to čoraz pestrejšiu propagáciu“ (74 odpovedí, t. j. 54 % opýtaných) a: „určite Áno, je to dôležitý prvok pre ľudí, ktorí sa s týmto stotožňujú. kraj“ (52 odpovedí, t. j. 38 % opýtaných).

V poslednom prieskume najviac ľudí označilo: „zvýšiť úroveň spolupráce s lokálnymi a zahraničnými inštitúciami a firmami“ a „rozvíjať sprievodnú infraštruktúru – športové,

rekreačné, kultúrne a gastronomické oblasti“ (po 54 odpovediach, t.j. 40 % opýtaných). Ďalšími voľbami boli odpovede: organizovať akcie s osobitným dôrazom na zahraničných turistov (36 odpovedí, t. j. 27 % opýtaných) „zo zavedenia zľavy v regióne a prihraničnej oblasti Poľska“ (28 odpovedí, t. j. 21 % opýtaných) a tiež: „prilákať rôzne skupiny občanov prispôsobenými a atraktívnymi aktivitami“ (18 odpovedí, t. j. 13 % opýtaných).

Na základe vykonaného prieskumu možno skonštatovať, že by sa mali zvýšiť možnosti využitia amfiteátra, nájsť a zrekonštruovať stavby v obci, ktoré by prezentovali tradičné kultúrne prostredie obce, tradičné ľudové domy Horný Šariš, Dolný Šariš, mestskú časť obce, mestskú časť obce a mestskú časť obce. Horný Zemplín, Dolný Zemplín by mali byť umiestnené v obci (miniatúrne byty) a vytvoriť skanzen.